

Over for de mange Udtalelser, der ere komne frem her, maa jeg sige, at jeg tror ikke, det høje Ting vil forlange af mig, at jeg skal holde en stor Tale, jeg tror, man har hørt tilstrækkeligt, at alle de Ting, der ere dragne frem, ere blevne tilstrækkelig omdebatterede, saa at man helst vil være fri for at høre synderlig mere om disse Sager. Jeg skal derfor indskrænke mig til nogle faa Ord. Det gør mig ondt, at jeg over for den ærede sidste Taler, som jeg personlig sætter saa overordentlig megen Pris paa, er nødt til at sige, at den Anerkendelse, som han gav mig, kan jeg ikke godt tage imod i den Form, hvori den blev ydet. Jeg indrømmer, at det var meget høffige Ord, hvori Anerkendelsen fremkom, og jeg takker det ærede Medlem i saa Henseende for hans gode Vilje, men jeg kan forsikre ham om, at det ikke har været min Mening i nogen Henseende at fortone og tilsløre noget som helst. Det ønsker jeg i Reglen ikke, og jeg har ikke gjort det i denne Sag, ligesom jeg er vis paa, at det heller ikke har været den ærede Ordførers Hensigt, men han kan jo svare for sig selv. Af hvad der ellers er kommet frem, skal jeg lidt nærmere gaa ind paa et enkelt Punkt. Der blev sagt, at Konsulenten er kommen igen. Ja, det kan man jo med en vis Ret sige, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at der er en ikke saa ringe Forskel paa det, som var foreslaaet, og det, som nu er vedtaget. Der var foreslaaet en fast ansat kongelig Embedsmand med Pensionsret, og naar man først havde ham, havde man ham, saa kunde man ikke let blive af med ham. I Stedet for dette har man faaet det indrettet saaledes, at det er Eksamen-kommissionens Formand, der skal fungere som Konsulent. Nu ansættes Eksamen-kommissionens Formand paa tre Aar ad Gangen, og ham er det saare let at blive af med, hvis man ikke er tilfreds med ham. Jeg maa sige, at det er en Bestemmelse, jeg for mit Vedkommende sætter megen Pris paa.

Jeg maa maaske endnu tilføje, at der har været Tale om, at man i Forvejen vidste Besked om Forligsbetingelserne — naa, jeg ved jo ikke, hvor mange der have vidst Besked, men jeg kan, naar jeg skal udtale min Tilslutning til Loven, udtale min Glæde over, at disse Forligsbetingelser ere komne til at stemme saa godt overens med det, jeg tror, at de to ærede Ordførere ikke vare uvidende om, at jeg kunde gaa ind paa. Jeg vil tillade mig — idet jeg ikke ønsker at udtale videre, medmindre

jeg bliver udæsket dertil eller ved følgende Udtalelser bliver nødt til at svare — at udtale min Tak til alle dem, der have medvirket til, at dette Forslag har kunnet blive gennemført. Jeg vil tillade mig at sige, at det var min ærlige Vilje at gøre, hvad jeg kunde for at faa tilvejebragt et Forlig, ved hvilket Kommunalraadens Ret ikke blev krænket. Det var fra dette Udgangspunkt, jeg tillod mig at forelægge Lovforslaget i den Form, hvori det blev forelagt her, og jeg gjorde det tillige, fordi jeg vilde gøre et Forsøg fra min Side — saa ærlig ment som muligt — paa at tilvejebringe en Overenskomst i denne vigtige Sag mellem de to Ting. I Fjor, da vi skiltes, blev der her af et Medlem i Salen udtalt noget, som jeg den Gang maatte protestere imod. Man forsøgte nemlig at lægge Skylden for, at Loven ikke blev vedtagen, paa det ene Ting. I Aar er det mig kært at kunne lægge Skylden for, at Loven bliver vedtagen — hvis den bliver det — paa begge Ting, det er mig kært, at jeg nu kan takke begge Ting for den Imødekommen, de have vist. Jeg deler ikke den ærede sidste Talers Mening. Jeg mener, at der virkelig her er vist fra begge Sider en Imødekommen i en vigtig Sag, hvorved man paa begge Sider har slaaet af paa sine Ønsker for at komme til et Resultat til Gavn for Skolen og til Gavn for vort Land. Jeg takker for den Imødekommen, som her er vist os fra dette Tings Side saa vel som fra Fællesudvalgets Side, og jeg tillader mig at udtale det Haab, at Tinget vil slutte sig til denne Indstilling.

Scavenius: Forhaabentlig ere vi snart færdige med Forhandlingen om Skoleloven, og ere vi færdige med den denne Gang, vil det rimeligvis vare en Del Aar, inden vi atter komme til at forhandle om en saadan. Det synes mig derfor, det kan have sin Interesse at undersøge, hvad der nu opnaas gennem det Lovforslag, som forhaabentlig snart bliver til Lov. Ja, hvad Undervisningen angaar, saa er der tre Reformers af meget forskellig Betydning ganske vist, som dette Lovforslag gennemfører. For det første er det tilladte Antal af Elever nedsat fra 50 til respektive 37 og 35 i Klassen. Dette lægger jeg en ganske overordentlig Vægt paa. I sin Tid blev det fra Administrationens Side forsøgt at gennemføre noget lignende administrativt, men det lykkedes ikke, idet Domstolene underkendte Administrationens Ret eller Administrationens Fortolkning i saa Hen-